

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Redništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XIII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v torek, dne 9. decembra 1930.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 143.

Kolebanje cen na mednarodnih blagovnih trgih.

Na mednarodnih blagovnih trgih je kazala tendenca v cenah od srede oktobra dalje nekoliko več odpornosti, razen žita in masti, ki sta nadalje padala. Za gibanje na blagovnih trgih je bilo značilno večje ali manjše kolebanje, ki se je javilo enkrat na trgih surovega sladkorja in kave, drugih na trgih surovega masla v Skandinaviji, na trgih bombaža, surove džute itd. Iz tega kolebanja je razvidno neizenačenje tržnega položaja, ki ga vidimo danes skoraj pri vseh predmetih svetovne trgovine.

Razvoj najbližnje bodočnosti presojajo z največjo opreznostjo; spekulacijskih nakupov ni prav nič, čisti konsumni nakupi imajo razen v bakru prav skromen obseg. Deloma je temu kriv tudi svetovnopolični nemir. Pride k temu še okolnost, da je veliki padec cen za agrarne produkte v U. S. A. oslabil nakupno moč tamošnjega kmečkega prebivalstva. Spričo majhne sprejemne zmoglosti za surovine sploh more priti iz tega položaja nov pritisk na cene industrijskih surovin.

Večja pozornost je bila obrnjena na bakrene trge, kjer so pogajanja o omejitvi svetovne produkcije za ca. 20.000 ton na mesec dala novo pobudo za nakup. Povpraševanje je bilo tudi za poznejše termine zelo dobro, zlasti od strani evropskih kupcev, pri čemer je igrala vlogo bojazen o eventualnem zvišanju kartelovih cen. Zelo se je spremenjal položaj na trgih cina, kjer so cene po kratki reakciji padle zopet na doslej najnižjo točko. Trgi cinka so prometovali spričo že itak nizkih cen zelo stalno. Povpraševanje je bilo včasih živahnejše, ker so upali na ugoden potek pogajanj producentov; pogajanja so se pozneje razbila.

Ameriški trgi bombaža so bili precej ustaljeni. Kupčijsko zboljšanje, ki se je pričelo v septembru, se je pozneje nadaljevalo in je bodrilo k nakupu. Tendence volnenih trgov je bila proti koncu novembra bolj odporna kot prej. Kolebanja cen surove džute med 15-75 in 16-75 funti baza London se je razlagalo iz kratkoročnih transakcij spekulacije. Zaloge v Indiji so zelo velike. Trgi surove svile so imeli majhen promet in so obvarovali svoje že itak nizko stališče. Lyon je kupoval svilo na kratek rok, zlasti japonsko.

Položaj na svetovnem žitnem trgu, zlasti na svetovnem pšeničnem trgu je bil v znamenju napredujoče poostitve.

Vsled konkurence ruskega pšeničnega eksporta so se prodajni izgledi za prekomorske eksportne dežele zelo poslabšali, zlasti še, ker obeta tudi avstralski pridelek rekordno množino. Na evropskih trgih surovega masla je prišlo do močnega nervoznega gibanja. Konsumni kazal posebnega sprejemnega veselja. Hkrati je opominjala k rezerviranoosti tudi rastoča produkcija v deželah južne zemeljske polute.

Po oktoberski hausse so se mogli trgi surovega sladkorja na novi višini cen dobro držati; sedaj zborujoča bruselska konferenca bo položaj razčistila. Na trgih kave je znašalo kolebanje v novembru 8 odstotkov. Ker obstoji glede kavne politike nove braziljske vlade negotovost, je postal konsum po močnejšem udejstvovanju v prejšnjih mesecih zopet bolj oprezen. Nadaljuje poslabšanje na hamburškem kakaovem trgu je dalo konsumu priložnost, da se je kril ob ugodnejših cenah. Živahnejše in trdnjše so tendirali trgi surovega kavčuka, kjer so dali pobudo francoski nakupi, o katerih smo že poročali.

Podamo se seznamu gibanja cen v običajnih enotah in kvalitetah:

Borza:	Januar 1930:
Pšenica Chicago	124.00
Rž Chicago	102.00
Kava New York	10.43
Sladkor New York	1.85
Surovo maslo Kopenhagen	2.80
Bombaž New York	17.80
Svila Lyon	245.00
Džuta London	27.25
Baker New York	18.00
Cink New York	5.22
Srebro London	21.37
Kavčuk London	7.62
Borza:	September 1930:
Pšenica Chicago	78.37
Rž Chicago	46.12
Kava New York	7.37
Sladkor New York	1.05
Surovo maslo Kopenhagen	2.48
Bombaž New York	10.65
Svila Lyon	165.00
Džuta London	16.62
Baker New York	10.50
Cink New York	4.25
Srebro London	17.00
Kavčuk London	3.87
Borza:	November 1930:
Pšenica Chicago	76.00
Rž Chicago	42.12
Kava New York	7.50
Sladkor New York	1.29
Surovo maslo Kopenhagen	2.10
Bombaž New York	10.70
Svila Lyon	155.00
Džuta London	16.25
Baker New York	10.50
Cink New York	4.10
Srebro London	16.50
Kavčuk London	4.56

Načrt za novi zakon o gospodarskih zadrugah.

Načrt novega zakona o gospodarskih zadrugah, ki je odlične važnosti tudi za trgovstvo, saj čutimo na lastni koži posledice pomanjkljivosti sedanjega zakona, ki pušča na stežaj odprta vrata konsumom za nelojalno konkurenco legitimni trgovini, je končan. Po vesteh, ki prihajajo iz Beograda, bo načrt zakona predložen vsem prizadetim gospodarskim organizacijam v izjavo, zato upamo, da bo tudi stanovskim zastopstvom naše trgovine dana prilika, da načrt proučijo in se k posameznim določilom izjavijo, da bo z zaslišanjem vseh prizadetih dana možnost, da se trenja, ki jih povzroča v praktičnem življenju sedanji zakon, odpravijo in uravnajo. To je iskreno želeli in v interesu trgovine in v interesu zadrugništva. Nezdružljivi pojavi, ki jih vidi-

mo danes vsepovsod, so v škodo obeh gospodarskih faktorjev in v tem tudi v škodo zdravega razvoja narodnega gospodarstva v splošnem. Zato se morajo taki nedostaki in take pomanjkljivosti v novem zakonu odpraviti.

Po časopisnih vesteh vsebuje načrt naslednja glavna določila:

Kaj je zadruga v zmislu načrta? Za zadrugo se smatra združenje, organizirano na vzajemnosti za skupno posredno ali neposredno podpiranje in pospeševanje gospodarskih interesov svojih članov. Doseženi poslovni prebitki se ne deli med člane ali pa ali pa se razdeli sorazmerno z doseženim prometom posameznih članov z zadrugo. Obrestovanje deležev, ki ne presega eskomptne obrestne mere Narodne banke, se ne smatra kot razdelitev dobička in se sme izvršiti

samo v letih, ki so bila zaključena s poslovnim prebitkom.

Katere vrste gospodarskih zadrug razločuje načrt? Po svrhi zadrug razlikuje zakonski načrt posebne kreditne, konsumne, nabavljalne, produkcijske, kmetijske, živinorejske, perutninarske, prodajne, strojne, skladiščne, stanovanjske, zdravstvene in zavarovalne zadruge. Razen kreditnih zadrug, ki se smejo pečati tudi s sprejemanjem hranilnih vlog, in zavarovalnih zadrug, smejo ostale zadruge imeti po več svrh; vsaka taka zadruga se zlasti lahko peča tudi s poukom in vzgojo svojih članov in njihovih svojcev.

Po načrtu se delijo zadruge v zadruge z omejenim in neomejenim jamstvom. Neomejeno jamstvo obsega vso imovino vsakega zadržnika, pri omejenem jamstvu pa je vsak zadržnik obvezan z eno ali večkratno denarno vrednostjo svojega deleža, kakor to določajo pravila.

Kdo sme ustanoviti gospodarsko zadrugo? Zadrugo more ustanoviti skupina najmanj sedem oseb, ki pravoveljavno razpolagajo s svojo imovino. Za osnivanje zadrug ni potrebno predhodno odobrenje. Pri zadrugah, ki bi bile po trgovskem zakoniku obvezane za vpis v trgovinski register, zastopuje vpis v zadržni register. Na obnem zboru ima vsak član pravico na en glas, po pravilih pa tudi pravico na več glasov, toda ne preko 5 glasov. S pravili se odreja, ali more posamezni zadržnik imeti po več poslovnih deležev in koliko največ. Kdor pristopi k zadrugi, ki je že vpisana v zadržni register, jamči tudi za one obveznosti, ki so nastale pred njegovim vstopom. Temu nasprotujoča pogodba je neveljavna.

Kaj predvideva načrt za posle, ki jih vršijo zadruge obrtoma? Kadar posebni zakoni vežejo gotove posle na koncesijo, tedaj je ta koncesija potrebna tudi zadrugam, ki jo morejo dobiti samo, če so predmetni posli predvideni v pravilih. Tako dovoljenje (koncesija) ni potrebno, če ga že imajo vsi zadržniki. Državno dovoljenje je potrebno za zavarovalne posle za izdajanje obveznic, ki se glasijo na prinosnika, in za izdajanje blagajniških listov ter zastavnih listov. Zavarovalnim zadrugam more

ban dati posebne ugodnosti na podlagi pravilnika.

Zadruge, ki imajo za cilj neposredno pospeševanje ali podpiranje gospodarskih interesov svojih članov, smejo te posle vršiti samo s svojimi zadržniki in z zadržno zvezo, pri kateri so včlanjeni, a posle, ki to le omogočajo, smejo vršiti tudi z nečlani.

Zlasti smejo kreditne zadruge sprejemati hranilne vloge tudi od nečlanov, produkcijske zadruge nabavljati sirovine tudi od oseb, ki niso zadržniki in jim prodajati izdelano blago; prav tako smejo zadruge za prodajo proizvodov te proizvode prodajati zadržnim članom in nečlanom.

Na podlagi odobrenja kmetijskega ministra v sporazumu s trgovskim ministrom smejo bani dovoliti zadrugam, da vršijo posle, ki so sicer pridržani le za promet z zadržniki, tudi z drugimi zadržniki, kulturnimi ter z državnimi in samoupravnimi ustanovami.

Ugodnosti in privilegiji za zadruge? Gospodarske zadruge, ki se ustanavljajo po določilih zakona, uživajo najdalekosežnejše ugodnosti.

Oproščajo se vseh taks v poslovanju z državnimi in samoupravnimi organi, kakor tudi z zadržniki in nezadržniki, nadalje taks za zavarovalne posle v okviru zakonskih predpisov o teh poslih, poštinih in sodnih taks, vseh davkov, vseh doklad in dajatev državnih, občinskih in samoupravnih oblastev, kakor tudi carine na kmetijsko orodje, na umetna gnojila, na izdelana zdravila ter ostala sredstva za zdravljenje, pobijanje in preprečenje boleznih in škodljivcev domačih živali in kulturnih rastlin.

Država mora vsako leto vnesti v proračun primerne vsote za pomoč zadržništvu, za zadržno propagando, za zadržne šole, za pomoč produktivnim zadrugam, za zadržno književnost in za ustanavljanje novih zadrug.

Podali smo le kratko vsebino glavnih določil, da na zakon za enkrat samo opozorimo vse naše organizacije. Vidimo, da se načrt prav v glavnih določilih, ki se tičejo specialno interesov trgovstva, ne razlikuje bistveno od sedanjega.

AVSTRIJA IN NEMČIJA SE BOSTA POGAJALI Z JUGOSLAVIJO.

Dr. D. piše: Avstrijska vlada hoče v prvem četrtletju 1931 pričeti trgovsko-politična pogajanja hkrati z Jugoslavijo, Ogrsko in Rumunijo, pri čemer bi morala sodelovala tudi Nemčija. Ker bi šlo pri vseh teh pogajanjih v prvi vrsti za žitni eksport iz vzhodnih držav in za industrijski eksport iz Nemčije in Avstrije, bi šla ta vprašanja vstric, s čimer bi se pogajanja precej poenostavila.

* * *

SVARILO PRED SKLEPANJEM POSLOV Z NESOLIDNO INOZEMSKO TVRDKO.

Tvrdka Westdeutsch Exporthaus Gräb & Dehnick in Eisemroth (Nemčija) je bila radi nesolidnosti pri sklepanju kupčijskih poslov ovajena pri pristojnem državnem pravdnistvu in je bil stavljen predlog za kazensko zasledovanje. Interesente opozarjamo na gorje in svarimo, naj se ne spuščajo v nikake posle z imenovano tvrdko. Na to

naj opozorijo tudi svoje odjemalce, ki kaj radi nasedajo sladkim besedam inozemskih potnikov.

* * *

POSLOVNA KORESPONDENCA MED FIRMAMI IN PODJETJI V NAŠI DRŽAVI.

Ministrstvo trgovine in industrije je bilo ponovno opozorjeno, da se poslužujejo mnoge domače tvrdke v korespondenci ne samo v inozemstvu, ampak tudi v medsebojnem dopisovanju v državi, tujega nemškega jezika. Tako postopanje ne samo, da je zapostavljanje državnega jezika, ki se mora radi razumljivih razlogov obsojati, ampak ima tudi za posledico favoriziranje tujcev na škodo domačih ljudi, kateri imajo sicer popolno sposobnost za dotični posel, a ne morejo najti zaposlitve, ker ne obvladajo popolnoma nemškega jezika.

Zbornica za TOI, po naročilu pristojnega ministrstva, opozarja podjetja in firme svojega področja, da opuste grajanje ravnanje ter se v opravljenem prometu v naši državi poslužujejo izključno državnega jezika.

Vpliv občinske trošarine na blagovne cene.

Ljubljanski trgovec nam piše:

Bistvo gospodarske krize obstoji v tem, da razne blagovne cene in cene za industrijske izdelke niso v pravem medsebojnem razmerju. Dočim so cene za kmetijske pridelke jako nizke, in je kupna moč kmečkega prebivalstva zbog tega jako opešala, se držijo druge cene po sili razmer na nivoju, ki še vedno presega predvojno pariteto. V prvi vrsti ovirajo mezdne razmere, pa tudi občutna socialna in davčna bremena niveliranje cen, ki naj bi povzdignilo kupno moč prebivalstva in ublažilo gospodarsko krizo.

Med ovirami niveliranja cen zavzemajo pri nas vplivno mesto tudi razne občinske trošarine.

Na zadnjem »Merkurjevem« predavalnem večeru v »Zvezdi« se je vprašanje občinskih trošarin dotaknil poleg predavatelja podžupana g. prof. Jarca tudi g. župan dr. Puc sam. Njiju izvajanja so izvenela v indirektni zagovor teh dajatev. V teku tega zagovora je padla tudi trditev, da pobiranje občinske trošarine nikakor ni vplivalo na cene na ljubljanskem trgu in da se radi nje ni podražil niti en predmet.

V tem obsegu je zagovor pravilen. Ravno zaradi pobiranja trošarin se res ni podražil noben predmet. Toda s tem še ni rečeno, da trošarina ni vplivala na ceno. Vprašanje se mora presojati tudi z druge strani, na kateri je jedro vprašanja. Vse cene imajo padajočo tendenco in so se pri mnogih predmetih tudi dejansko znižale. Vendar pa znižanje specielno v Ljubljani ni prišlo do izraza, ker ga je do cela absorbirala občinska trošarina. Če bi ne bilo trošarine, bi prišlo znižanje cen očigledno trdemu in večkrat brezobzirnemu konkurenčnemu boju, ki se bije v Ljubljani, brez dvoma v polni meri do veljave. S tem bi bili vsaj za en korak bližje niveliranju cen po predvojni pariteti, ki je po soglasnem mnenju vseh uglednih narodnih gospodarjev najizdatnejše sredstvo za pobijanje vedno akutnejše gospodarske krize. Zagovor, da občinska trošarina ni vplivala na cene, torej nikakor ne drži.

Druga stvar, ki je nas stare Ljubljančane nemilo dirnila, je negacija popotresne dobe za Ljubljano. Kdor je to dobo preživel in kdor je od blizu opazoval, kako se je Ljubljana presnavljala in obnavljala, ne more tajiti, da je tudi ta doba dala v zgodovini Ljubljane mestu svoje obeležje in da je sedanja povojna doba samo nekako nadaljevanje popotresne dobe. Malenkosti, ki ne gredo v račun sedani dobi v vseh drugih razmerah in z vsemi drugimi perspekti-

vami za razvoj mesta, še ne upravičujejo negacije plodonosnega dela za povzdigo Ljubljane tako zaslužnega bivšega župana g. Hribarja.

Ni moj namen, da svoje mnenje, ki je trdo vkoreninjeno v naših srcih, podrobno utemeljim, pač pa hočem samo mimogrede opozoriti, da je občinska uprava v popotresni dobi znala s skromnimi sredstvi veliko storiti za razvoj Ljubljane. Vsem nam je še v spominu, da je takratna vodarina in gostaščina znašala samo 9% skupno, da je bila določena na davke zmerna in da se je trošarina pobirala v zmernem iznosu samo na nekaj predmetov. Navzlic nizki obremenitvi pa je Ljubljana vendarle postavila v tisti dobi temelje za razvoj v sedanjosti. Takratna občinska uprava je s skromnimi sredstvi izvršila za Ljubljano več, nego smo smeli takrat od nje pričakovati. Sicer pa so v tem pogledu mišljenja deljena, kakor smo čuli iz predavanja samega, in da morem to ugotoviti, mi zadostuje.

Ob tej priliki smatram za potrebno, da ugotovim, da je vprašanje občinske trošarine v Ljubljani važnejše nego marsikaj, kar se postavlja v prvo vrsto. Občinski upravi so izčrpani znani ugovori, kateri ima ljubljansko gospodarstvo v interesu celokupnega gospodarstva proti občinski trošarini. Ob uveljavljanju se je ponovno tudi od merodajnih krogov naglašalo, da se uveljaviti trošarina samo poizkusoma, da se bo pa preuredila po potrebah, ki se bodo pokazale tekom leta. Naglašalo se je, da bo občinska uprava vprašanje občinske trošarine končno uredila v sporazumu s prizadetimi krogi. Leto poteka in kakor čujemo, je občinska uprava že sestavila svoj proračun vsaj v ogrodju.

Vendar pa je očitno docela pozabila na opetovano po svojih organih dano obljubo. Smatram zategadelj za svojo dolžnost, javno opozoriti občinsko upravo na nujno potrebo, da se trošarina temeljito revidira ne s fiskalnega stališča, pač pa s stališča dalekovidne pametne komunalne politike. Pri takih potrebah, kakršne ima nova Ljubljana, ne kaže delati maksimalnega programa, temveč naj se občinska uprava zadovolji z najnujnejšim od nujnega, ker bo tudi to ravno dosti veljalo in izčrpalo ljubljansko prebivalstvo. Naj se merodajni gospodje z zaslisanjem onih, katerim so odmerili bremena, najprej prepričajo, koliko prenosa še ljubljanski davkoplačevalci. Časi so tako resni, da je potrebna največja opreznost, in obremenitev prebivalstva je tako trda, da je dolžnost občinske uprave, da resno misli na znižanje bremen.

Trgovina med Jugoslavijo in Grčijo. Jugoslavija je med prvimi dobavitelji Grčije.

V prvih treh četrtletjih so eksportirale USA. v Grčijo za 1360 milijonov drahem blaga, Velika Britanija za 1000 milijonov, Nemčija 771,7, Francija 561, Rumunija 489,8, Italija 484,6, Jugoslavija 440,8, Kanada 354, Belgija 337, Češkoslovaška 308, Rusija 305. Večina držav je glede uvoza v Grčijo napram lanskemu letu nazadovala, kakor je sploh ves uvoz Grčije padel od 9700 na 8100 milijonov drahem. Izvoz Jugoslavije v Grčijo je padel od 497,5 na 440,8 mil. drahem. Obstojal je iz 148 mil. gozdnih produktov, 133 mil. živine in živalskih produktov, 88 mil. poljedelskih produktov, 23,8 mil. sladkorja in sladkornega blaga, 20 mil. mineralij itd. — **Prav nepomemben je obratno izvoz Grčije v Jugoslavijo;** znašal je v treh lanskih četrtletjih 3,4 mil. drahem, letos pa 17,7 mil. Skupni izvoz Grčije je padel v tej dobi od 4600 na 3400 mil. drahem. Primerjajoč te številke z gornjimi vidimo tudi, da je trgovska bilanca Grčije zelo pasivna: lani v prvih treh četrtletjih za 5100 milijonov drahem, letos za 4700 mil. Glede izvoza prašičev iz Jugoslavije v Grčijo beremo, da je bila izvozna prepoved 28. novembra preklicana, pod pogojem, da tehtajo prašiči več kot 40 kg ter da prihajajo iz okrajev, kjer ni kuge. Glede izvoza obstojijo natančni predpisi. — S 15. nov. je stopila v veljavo **trgovska pogodba med Grčijo in Poljsko.** Vsled največje ugodnosti veljajo uvozne postavke te pogodbe tudi za Jugoslavijo. Uvozniki v Grčijo naj se glede nove uvozne carine informirajo na pristojnih mestih. Gre za konje, pohoštvo, košare itd. Carina se računa v kovinskih drahmah, pri čemer je 1 drahma enaka 15 papirnim drahmam. K temu pride še 75 odstotkov surtakse, tako da je v praksi v zarihi 1 kovinska drahma enaka 26,25 papirnim drahmam.

Pomudbe, poupraševanja

Plasiranje dvigal (liftov). Neka dunajska tvrdka se interesira za plasiranje dvigal in išče zanesljivega zastopnika za to branžo. Interesenti naj se obrnejo na Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani »Trgovski dom«.

Sejmi in razstave.

Ivan M. Madun, Skopljje, Mokranjčeva 9, želi prevzeti zastopstvo tukajšnjih tvrdk za Južno Srbijo. Imenovani je že zastopnik za mineralno vodo Slatina Radenci.



Priporočila
svoje izvrstne izdelke

TRG JAJEC.

Zadruga za eksport jajec v Št. Juriju ob j. ž. poroča: Tudi v preteklem tednu se položaj ni spremenil; cene so nadalje padale in so dosegle glede na sedanji čas nenormalno globino, povzročeno pač doslej po nenormalnem vremenu. Brž ko se bo vreme spremenilo, se bo spremenil tudi položaj na trgu jajec.

Po svetu

Insolvence v Jugoslaviji je bilo v novembru 67 (lani 85), med njimi 33 konkurzov in 34 prisilnih poravnjav. Od pričetka leta do 30. novembra je bilo konkurzov 578, poravnjav 156, skupaj 734 insolvent proti 994 lanskim insolventom. Padec zadeva skoraj izključno le Srbijo in Črnogoro.

Susak si bo zgradil novo tržno lopo in se vrši ofertna razprava 29. t. m.

Navi Sad se pogaja z ameriški finančniki o najetju posojila v znesku 60 milijonov Din v svrhu izgradbe kanalizacije vodovoda in klavnice.

Velika vinska razstava v Zagrebu se bo vršila od 11. do 13. aprila z udeležbo vinogradnikov iz vse države in tudi od drugod.

V Subotici skoraj ne mine dan, da bi ne bil prijavljen kakšen konkurz ali poravnalno postopanje izven konkurza.

Ureditev pokojnin med Jugoslavijo ter Avstrijo, Italijo, Rumunijo in Češkoslovaško je sankcionirana in stopi v veljavo z dnem razglasitve. Gre za deželne, občinske in komitatne penzije.

Davčni dohodki Jugoslavije v mesecih jan.—sept. so izkazani s 1600 milijonov Din, proračunjeni so bili na 1471,5 mil. Din.

Trgovina med Jugoslavijo in Češkoslovaško je za prvo zelo pasivna; v prvih treh letošnjih četrtletjih smo prodali v Češkoslovaško za 275 mil. Kč blaga, kupili smo pa tam za 1010 milijonov Kč.

Za brezposelne v Češkoslovaškem bo predlagana v parlamentu podpora vsota 150 milijonov Kč.

Rumunski petrolejski kartel se je izjalovil, ker se udeležene tvrdke niso mogle zediniti glede produkcijskih kvot.

Tvorbi mednarodnega kartela umetne svile, ki bi določil cene in produkcijske kvote, se upirajo najbolj Francozi in Belgijci.

Število brezposelnih v Avstriji je v mesecu novembru naraslo za 45.000 na 238.000 in je bilo za 70.000 večje kot lani na koncu novembra.

Zveza javanskih producentov sladkorja je podaljšana do 31. decembra 1932. Pogajanja s Kubo še nadaljujejo.

Francoska zveza železa v palicah je sklenila, da bo za dobo pet mesecev zmanjšala produkcijo za 12 odstotkov.

Za ureditev svetovnega sladkornega trga bo stavila Kuba na razpolago 42 milijonov dolarjev. V 5 letih naj se odzame trgu 1.680.000 ton sladkorja in naj se izvoz v U. S. A. v letu 1930/31 omeji na 3.136.000 ton.

Pogajanja Forda z italijansko avtomobilno tovarno Isotto Fraschini glede skupne fabrikacije so se definitivno razbila. Ford je hotel nastaviti ameriške strokovnjake in mehanike, kar je pa italijanska vlada odklonila.

Ameriška jeklena industrija se še kar naprej fuzionira, bodisi da večja podjetja prevzemajo manjše tovarne ali pa da se neodvisna podjetja združujejo.

Ameriška petrolejska industrija zasleduje sedaj tendenco, da tvori velike petrolejske koncernne, neodvisne drug od drugega.

Na svetovnem trgu železa se opaža živahnije gibanje in so se zato tudi cene ojačile. Zlasti iz prekomorskih dežel so prišla večja naročila.

Mednarodni kartel surovega jekla je podaljšan na dosedanja bazi za šest mesecev, pri čemer je obenem omejitve produkcije za prvo četrtletje 1931 povišana od 25 na 30 odstotkov. Poseben pododsek bo izdelal nove predloge glede reorganizacije kartela.

V pomanjkanju mednarodne blagovne izmenjave vidi predsednik berlinske TOI enega prvih vzrokov svetovne gospodarske krize, ki bi se dal omiliti s skupnim delom.

Cena bakra v Londonu raste nadalje. Preokret traja sedaj že tri tedne.

Glede že omenjene omejitve v produkciji staničja za 15 odstotkov beremo sedaj, da se je dogovoru pridružila tudi Avstrija. Torej obsega sedaj dogovor Finsko, Norveško, Švedsko, Klajpedo (Memel), Nemčijo in Češkoslovaško.

Gospodarska konjunktura v Jugoslaviji.

Gospodarski dopisnik »N. Fr. Pr.« iz Zagreba piše: Zadnji tedni so bili v znamenju **nizkih žitnih notacij.** Na seji Privil. d. d. za izvoz agrarnih produktov od 15. nov. je bilo povedano, da je mogla prevzeti družba z odobrenjem vlade v zadnjih tednih velike množine ponujene pšenice po cenah, ki odgovarjajo srednjeevropskemu tržnemu položaju in ki so torej precej nad globokimi zapanoevropskimi cenami. Skupni položaj na žitnem trgu ostane pod vplivom svetovnih trgov slab. Sicer se pa računa v najbližjem času z novimi vozninskimi olajšavami. Dobro se razvija izvoz **sadjaja**, ki bo dosegel letos najbrž skupno vsoto ene milijarde Din. Z nespremenjeno silo traja dalje depresija v industriji in izvozu **lesa.** Industrija zaznamuje nove ustanovitve. V Vukovaru se ustanavlja tekstilna tovarna, v Srbiji je kupila neka francoska družba star zlat rudnik, industrializacijske načrte razmotriva mesto Zagreb in hoče ustanoviti cel **industrijski okraj;** za nakup sveta je v proračunu za leto 1931 vstavljen že znesek 15 mil. Din. — Na omenjeni seji Privil. d. d. je bilo podano obširno poročilo o padanju žitnih cen. Cena pšenice v Liverpoolu je bila pri vagonu 19. nov. t. l. za 5500 Din nižja kot dva meseca prej. Pada tudi cena koruze, a položaj ni tako brezupen kot

pri pšenici; družba je mogla eksportirati na vlačilcih večje množine, ki jih je bila posušila v lastnih napravah. Nakupuje tudi za pomlad. — Glede krize v lesni trgovini se bo vršila v kratkem v gozdnem ministrtvu velika anketa in bo zahtevala lesna industrija in trgovina od države razne olajšave.

PRITOŽBE INOZEMSKIH TVRDK RADI NOVOLETNEGA ČESTITANJA NAMEŠČENCEV.

Zveza industrijev na slovenskem ozemlju kraljevine Jugoslavije v Ljubljani je poslala svojim članom dne 29. novembra 1930 okrožnico z naslednjim pozivom:

»Osrednja zveza industrije na Dunaju (Hauptverband der Industrie Oesterreichs) nam je sporočila, da se avstrijska podjetja pritožujejo, da prejema k novemu letu čestitke od nameščencev naših podjetij, s katerimi imajo poslovne zveze, kar se smatra kot nekorektno. Osrednja zveza avstrijske industrije nas prosi, da opozorimo včlanjena podjetja na to okolnost ter jih prosimo, da vplivajo na svoje nameščenice v cilju, da v bodoče opuste taka čestitanja, ki imajo prozoren namen, da se dosežejo gratifikacije ali darila.

Mi smatramo, da je želja Glavne zveze avstrijske industrije upravičena ter prosimo ugledno članstvo, da postopa v smislu izražene želje.«

Letošnja trgovina med Jugoslavijo in Nemčijo.

Dr. R. Schlesinger iz Breslaue piše v zagrebškem »Morgenblattu« o gornji trgovini sledeče:

Statistični državni urad nemške države je priobčil pred kratkim končni zaključek trgovskega prometa med Jugoslavijo in Nemčijo v prvi polovici tekočega leta. Eksport Nemčije v Jugoslavijo, ki je približno pet let stalno narašča, je tudi letos nadalje narasel. Nasprotno je pa eksport Jugoslavije v Nemčijo ostal približno isti. V prvi polovici letošnjega leta je izvozila Nemčija v Jugoslavijo za 87.296.000 mark blaga in je importirala iz Jugoslavije blaga v vrednosti 37.315.000 mark. V jugoslovanskem eksportu živil v Nemčijo je zopet izvoz jajec na prvem mestu; Jugoslavija jih je eksportirala v prvem letošnjem polletju za 6.841.000 mark oziroma za ca. 94 milj. dinarjev in je ostala s to svoto prvi dobavitelj Nemčije. Na drugem mestu v izvozu živil iz Jugoslavije v Nemčijo je **koruza**, koje izvoz je dosegel v prvem letošnjem polletju 5.981.000 mark ali več kot 80 milj. dinarjev. Nato pride jgsl. eksport **mesa in slanine** v vrednosti 1.497.000 mark (21 milj. din.) in eksport **sadja** s 644.000 markami (ca 8-5 milj. din.). Če izvzamemo živila v celoti, je ostal **baker** kot glavni izvozni predmet v Nemčijo še zmeraj na prvem mestu in je dosegel v mesecih januar—junij svoto 11.554.000 mark ali 155 milj. din. Drugih rud je bilo eksportiranih v višini 424.000 mark, kamna in prsti 585.000 mark, lesa raznih vrst 2.500.000 mark, **kož** 1 milijon 140.000 mark. Izvoz lanu in konoplje v Nemčijo je dosegel vrednost 14 milj. dinarjev.

Najvažnejša postavka v eksportu Nemčije v Jugoslavijo sta ostala tudi **letos železno blago in stroji**. Izvoz strojev v prvem letošnjem polletju je bil sledeči:

	mark
Tekstilni stroji	2.034.000
Parne lokomotive in tenderji	7.716.000
Orodni stroji	1.034.000
Poljedelski stroji	540.000
Električni stroji	806.000
Ostali stroji	7.863.000

Najvažnejše železno blago, ki ga je eksportirala Nemčija v Jugoslavijo v prvem letošnjem polletju, je bilo sledeče:

	mark
Cevi in valjarji	1.187.000
Palčno in likovno železo	171.000
Pločevina in žica	554.000
Železniški nadgradbeni mat.	1.465.000
Kotli in strojni deli	2.028.000
Nožarsko blago	431.000
Orodje in poljedelsko orodje	1.236.000
Drugo železno blago	7.734.000

Elektrotehniških izdelkov iz Nemčije je importirala Jugoslavija za 1.854.000 mark, **avtomobilov in motornih koles** za 984.000 mark, navadnih vozni koles za 705.000 mark, vodnih vozil za 2 milijona 87.000 mark, glasbenih instrumentov za 482.000 mark, ur za 196.000 mark, otroških igračk za 184.000 mark, drugih izdelkov fine mehanike za 1.347.000 mark.

Tudi **izvoz tekstilij** iz Nemčije v Jugoslavijo je bil letos zopet velik, čeprav pošiljala Avstrija in Češkoslovaška, deloma tudi Italija, veliko večje postavke v Jugoslavijo kot Nemčija. Nemčija je eksportirala umetne svile in svilene preje za 847.000 mark, svilene tkanine za 676.000 mark, volnene tkanine celo za 2.019.000 mark, bombaževе tkanine za 1.499.000 mark, bombaža za 1.241.000 mark, drugega tekstilnega blaga za 1.600.000 mark.

Nemški eksport **usnja in čevljev** v Jugoslavijo je prekoračil svoto 2 milj. mark. Jugoslavija je tudi važen kupec nemških **kemijskih izdelkov**, čeprav se v zadnjem času eksport nemških kemikalij v Jugoslavijo ne pozna več tako, kot prej. Barv in lakov je kupila Jugoslavija v Nemčiji v mesecih januar—junij za 1.411.000 mark, drugih kemičnih izdelkov za 3.145.000 mark. Eksport glinaste in porcelanaste posode je dosegel svoto 1.625.000 mark, eksport steklenega blaga 1.222.000 mark, papirnega blaga več kot 1 milijon mark, eksport knjig in glasbovinskih not 368.000 mark, izvoz kožuhov 428.000 mark in izvoz lesenih izdelkov 381.000 mark. Ostali eksport Nemčije v Jugoslavijo se je razdelil na surovine in na polfabrikate.

Poravnave in konkurzi.

Društvo industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani je izdalo naslednjo okrožnico o otvorenih in odpravljenih konkurzi in prisilnih poravnava izven konkurza za čas od 21. novembra do 30. novembra 1930:

A. OTVORJENI KONKURZI:

Dravska banovina: Inženjerski in stavbni biro inž. Tornago, d. z. o. z., Ljubljana, Tornago Ivan, inž., Ljubljana.

Savska banovina: Mautnera Marka sin (Ernest Mautner), Pakrac.

Primorska banovina: Hrvatska seljačka blagajna za zajmove i štednjo, Konjica; Hrvatska seljačka zadruga, Gorica; Muslimanska zemljoradnička zadruga, Gacko; Prva zemljoradnička zadruga, Ljubuški.

Drinska banovina: Aleksić Vladimir, D. Dobrić; Lesendrić Periša, Lajkovac.

Dunavska banovina: Ilić B. Milovuk, Oreovica; Kovačev Vaso, Bačko Petrovo Selo.

Moravska banovina: Andrić L. Ljubomir, Kraljevo.

Vardarska banovina: Bačvarević Metodij, Štip; Stavrić Hadži Gjorgje, Skoplje.

Beograd, Zemun, Pančevo: Antonijević Aleksandar, Beograd; Dragina Mirko, Debeljača.

B. RAZGLAŠENE PRISILNE PORAVNAVE IZVEN KONKURZA:

Savska banovina: Beinwinkler Matija, Sotin; Dučmelić Franjo, Vinkovac; Hary Herman i sin, Varaždin.

Dunavska banovina: D. d. za kratku robu, Vel. Bečkerek; Maričić Branko, Ruma; Veber Karl, Novi Sad.

Vardarska banovina: Janević Dimko, Veles.

Beograd, Zemun, Pančevo: Pašković Krsta, Beograd.

C. ODPRAVLJENI KONKURZI:*)

Drinska banovina: Marić Bogoljub, Užice.

Dunavska banovina: Petrović Dragutin, Stragar.

Moravska banovina: Nikolić Uroš, Niš.

Vardarska banovina: Nasković Aleksandar, Skoplje; Nikolić Pero, Skoplje; Ristić D. Djordje, Bitolj; Ristić Jordan, Skoplje; Svoboda Bogdan, Skoplje; Šedživ Jovan, Skoplje; Tanjić Ljubomir, Skoplje.

Beograd, Zemun, Pančevo: Savezna banka, Beograd.

D. ODPRAVLJENE PRISILNE PORAVNAVE:)**

Dravska banovina: Ahlin Ciril, Ljubljana VII.

Savska banovina: Glesinger Vilim i sinovi, Osijek; Milanković Aurel, Vinkovac; Reiner Jakob, Vinkovci.

Dunavska banovina: Perger Rudolf, Vel. Bečkerek.

*) Ostali podatki, n. pr. kdaj je ugotovitveni narok, katero sodišče je razglasilo konkurz (poravnavo), kdo je konkurzni (prisilni) upravitelj, se izvedo v tajništvu društva.
**) Vzrok, zakaj je bilo postopanje odpravljeno, se izve v tajništvu društva.

Razstave sejmi

Sejem plemenske živine v Novem Sadu. Delniška družba za razstavo in vzorčni sejem v N. vem Sadu je obvestila gospodarske kroge, da bo priredilo skupno s kmetijsko družbo v Novem Sadu o priliki razstave in sejma od 14. do 18. marca 1931 sejem plemenske živine. Sodelovalo bo tudi švicarsko društvo izvoznikov simentalske pasme.

Ljubljanska borza

Tečaj 9. decembra 1930.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22-77
Berlin 1 M	—	13-495
Bruselj 1 belga	—	7-8982
Budimpešta 1 pengö	—	9-8915
Curih 100 fr.	1094-40	1097-40
Dunaj 1 šiling	7-944	7-974
London 1 funt	274-30	275-10
Newyork 1 dolar	—	56-445
Pariz 100 fr.	221-20	223-20
Praga 100 kron	—	167-73
Trst 100 lir	296-22	296-39

Zaboljšanje našega železniškega prometa.

III. Prevoz pošte.

Posebno pažnjo obrača spomenica vprašanju poštneega prometa, ki je za trgovstvo najvažnejšega pomena. Prevoz pisemske in paketne pošte povzroča pri nekaterih potniških vlakih na večjih priključnih postajah zelo dolge postanke, ki jih zahteva poštna uprava. Posebno se to občuti na progi Ljubljana-Maribor pri jutranjih in večernih vlakih. Vsled tega predlagamo, da se naj pošta pisemska in paketna med Ljubljano in Mariborom prevaža z nočnimi vlakmi, pri katerih trajanje vožnje ne igra tolike vloge kakor pri jutranjem ali večernem potniškem vlaku. V zvezi s tem naj se krajšajo pri zadnjeimenovanih vlakih postanki na onih postajah, kjer se je z ozirom na poštni promet v sedanjem voznem redu odobrilo daljše zadržavanje vlakov.

Spomenica ponovno pokrenja vprašanje dovoza jutranje pošte za zgornjo savsko dolino na Gorenjskem. Po sedanjem voznem redu prihajajo časopisi in pošta na Jesenice in v ostale kraje nad Kranjem še le po 10. uri dopoldan tako, da je dopoldanski poslovni čas že skoro potekel, predno se dostavi mnogobrojnim industrijskim podjetjem jutranja pošta. To je velika neprilika, katero je treba na primeren način odstraniti, in urediti dostavo jutranje pošte tako, da bi bila najpозneje ob 8. uri na Jesenicah. Železniška uprava je na to izjavila, da bo tej zahtevi ugodila in da bo po novem voznem redu pošta že ob 8. zjutraj na Jesenicah.

Spomenica opozarja nadalje, da premajna zbornica poleg tega tudi pritožbe glede odprave pošte tekem dneva v Jesenic proti Ljubljani. Sedaj se odpremlja pošta samo zjutraj in zvečer, kar je za poslovni promet zelo neprilčno in naj bi se vsled tega vsaj glede Jesenic uredila odprema tako, da bi vsak potniški vlak vzel za Ljubljano s seboj pisemsko pošto, ki se med tem časom nabere pri poštni upravi na Jesenicah.

IV. Potniški vlaki.

Zelo obširno in izčrpno je v spomenici obdelano vprašanje lokalnega potniškega prometa. Zbornica je bila o tem vprašanju priredila anketo potom gremijev in drugih strokovnih organizacij, ter je v spomenici vpoštevala vse predloge interesentov, v kolikor so v skladu s splošnimi interesi in z ozirom na frekvenco zadostno utemeljeni. Konkretni predlogi spomenice glasijo:

Gorenjska proga: Industrija v Kranju je zelo interesirana na tem, da ostane tudi v novem voznem redu neizpremenjen potniški vlak št. 930, ki dovažja predvsem delavstvo v Kranj in v druge industrijske kraje ob tej progi.

Za vlak št. 912 želijo interesi iz Kranja in Jesenic, da bi odhajal popreje iz Ljubljane tako, da bi prišel že pred 8. uro v Kranj, odnosno da bi omogočeval izletnikom, da pridejo v Bohinj, Kranjsko goro itd. takoj po 9. uri zjutraj. Ta zahteva je utemeljena posebno za dobo poletne sezone in s stališča turističnega prometa ter velja predvsem za nedeljsko traso navedenega vlaka. Radi tega bi bilo razmišljati, da bi vsaj za nedelje in praznike, ako se ne more tudi za delavniške preložitvi vlaka na zgodnejši čas, ugoti potrebam turističnega in izletniškega prometa.

Železniška uprava izjavlja, da vztraja na priključkih jutranjih vlakov v Ljubljani na drugo gorenjski vlak, in ugotavlja, da imajo v sezoni turisti vlak, jutranji izletniški vlak, ki je slabo zaseden.

Spomenica izvaja nadalje, da je vsesplošna zahteva, da je treba preložitvi odhod vlaka št. 913, ki odhaja sedaj ob 10-37 uri iz Jesenic, na okroglo 1 uro popreje, tako, da bi imel v Ljubljani priključek na opoldanski brzovlak proti Mariboru, ter da bi potniki mogli še pred 12 uro v Ljubljani opraviti del poslov.

Predlog bo uvaževan.

Za vlak št. 911 predlaga, da naj bi odhajal točno ob 5. uri iz Bohinjske Bistrice in ob 6. uri iz Jesenic tako, da

bi bil pred 7. uro v Kranju in da bi dobil v Ljubljani po možnosti zvezo z drugim jutranjim potniškim vlakom proti Mariboru št. 617 kakor tudi po možnosti zvezo na Dolenjsko. Ta vlak dovažja v Kranj mnogo delavcev, ki po sedanjem voznem redu vedno zakasnijo v tovarnah pričetek dela.

Zadeva se bo v direkciji še proučila.

Poleg tega se čuti vedno močnejše potreba nočnega vlaka na Gorenjsko iz Ljubljane proti Jesenicam, ki naj bi odhajal iz Ljubljane okrog 23. ure. Tak vlak bi bil za posečanje raznih večernih prireditev v Ljubljani zelo važnega pomena.

Uvaževanje predloga je odvisno od generalne direkcije državnih železnic, da odobri nočno službo na gorenjski progi, ki sedaj ne obstoja.

Spomenica opozarja na mnogo pritožb z Gorenjskega, ker prihaja jutranji vlak št. 911 prepozno v Ljubljano in izgubi vse zveze proti Mariboru, na Dolenjsko, proti Kamniku in Vrhniki. Bilo bi stremeti za tem, da se vsaj glavni del teh zvez z jutranjim gorenjcem omogoči.

Glede priključnega prometa se izraža na oni strani željo, naj bi imel brzovlak št. 2 v poletni sezoni od maja do septembra v Jesenicah priključek proti Bistrici - Bohinjskem jezeru odnosno proti Kranjski gori, dočim se lokalni interesi izražajo proti podaljšanju čakanja na Jesenicah. Direkcija izjavlja, da bo po novem voznem redu doba postanka na Jesenicah skrajšana.

Glede vlaka št. 917 se mnogo kritizira sedanji dolgi postanek na Jesenicah, ki traja 46 minut. Predlaga se, da se ta postanek krajša. Za vlak št. 915 se predlaga, da naj odhaja iz Bohinjske Bistrice ob 13-30 uri. Predlog se bo proučil.

Tudi pri vlaku št. 912 se mnogo kritizira nad polurni postanek na Jesenicah, ker povzroča turistom ob nedeljah prekasen prihod v Boh. Bistrico. Spomenica pravi, da bi bilo oceniti na podlagi frekvence obe vrsti predlogov, da se najde prava odločitev.

Vlak št. 8612 naj bi ostal po mišljenju nekaterih organizacij radi direktnih vozov za Dolino iz Beograda in Subotice, ki bi jih imel brzovlak do Jesenic, neizpremenjen. Tudi glede pošte predlaga spomenica, da bi isto prevzel brzovlak št. 2 do Jesenic in bi se s posredovanjem železniških uslužbencev prenesla na vlak št. 8662/8620, tako da bi jo sprejemali že dopoldne, ne pa šele opoldne.

Nadalje predlaga spomenica, da naj bi dopoldanski vlak št. 8613/913 odhajal iz Kranjske gore pol ure poprej, t. j. ob 8-15, da bi prihajal v Ljubljano še pred 12 uro.

Vlak št. 918/8618 naj bi istotako ostal neizpremenjen, toda samo v toliko, da ne bi prevažal tovora za Dovje in Kranjsko goro radi prevelikih zamud, katere ta vlak ob sobotah in dnevih pred prazniki radi prevoza tovora in premikanja na postaji Dovje-Mojstrana utрпи.

Vlak št. 8633 naj bi odhajal ob nedeljah in praznikih iz Planice za 40 minut kasneje in sicer tako, da bi došel na Jesenice ravno še za priključek na vlak št. 917, kateri odhaja iz Jesenic ob 18-46. Sedaj odhaja vlak št. 8633 pre zgodaj. Izletniki in zlasti turisti-smučarji, morajo sredi najlepšega popoldneva na kolodvor, potem pa čakajo na Jesenicah od 17-55 do 18-46, torej skoro celo uro na nadaljno zvezo.

Spomenica pripominja, da je vlak št. 8619 ne samo za tujski promet, marveč tudi za tamošnje prebivalstvo brez pomena. Vlak odhaja namreč iz Planice ob 19-30 in dospe na Jesenice ob 20-14 in sicer le ob nedeljah in praznikih; od Jesenic pa nima ta vlak razen sezone nobene zveze. Veliki pomen bi zadobil ta vlak, če bi imel tudi pozimi kot izletniški vlak z Jesenic dalje zvezo za Ljubljano. Sedaj je pa ta vlak popolnoma neuporaben, ker morajo izletniki, ki uporabljajo ta vlak, prenočiti na Jesenicah.

Kamniška proga: V sporazumu z gospodarskimi in tujskoprometnimi organizacijami se predlagajo v kamniškem okraju sledeče izpremembe:

Turistični vlak št. 8419, ki odhaja sedaj iz Kamnika ob 19-58, naj bi odhajal po bodočem voznem redu iz Kamnika ob 20-50.

Mešani vlak št. 8432 in potniški vlak št. 8414, ki odhajata iz Ljubljane ob 13:05 odnosno 14:10, naj bi vozni red zamenjala, da bi odhajal iz Ljubljane kot prvi popoldanski vlak potniški vlak, kot drugi popoldanski vlak pa mešani vlak. Čas odhoda lahko ostane dosednji. Železniška uprava bo predloge vpoštevala.

Proga Ljubljana—Rakek: Izraža se želja, naj bi se obnovil dopoldanski vlak z odhodom ob 9:20 uri iz Rakeka in prihodom ob 10:40 v Ljubljano, ki je bil po prejšnjem voznem redu v veljavi in vedno dobro zaseden. Nasprotno vznagujejo interesi iz Logatca in Rakeka potniški vlak št. 623 za brezpomembni, ki bi se lahko vsled tega izpremenil v predlagani opoldanski vlak. Vlak št. 621 naj bi ostal neizpremenjen. Tudi ta predlog bo uvaževan.

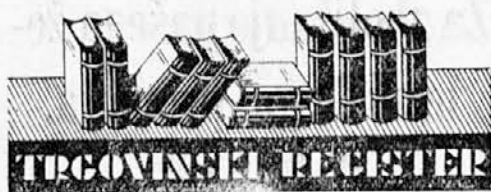
Dolenjske proge: Interesi iz Kočevja označujejo vlak št. 9213, ki prihaja v Kočevje šele ob 10:31 uri kot prepozen in želijo, da naj se dohod tega vlaka in odhod vlaka št. 9216, ki po sedanjem voznem redu odhaja že ob 11:38 iz Kočevja razmakne tako, da bi bilo vsaj med obema vlakoma za obavljanje poslov v Kočevju dve uri časa. Temu bi se lahko deloma ustreglo z krajšanjem postankov v Grosupljem, v kolikor ni mogoče preložiti tras glavnih vlakov na progi Ljubljana—Karlovec. Železniška uprava bo stremela, da podaljša razmah med dopoldanskimi vlaki v smislu predloga.

Proga Trebnje na Dolenjskem—Št. Janž: Vlaki, ki vozijo na tej progi, imajo sicer v Trebnjem ugodno zvezo z vlakom v smeri proti Ljubljani, nasprotno pa morajo potniki čakati na vlake v smeri proti Karlovcu po cele tri ure. Z ozirom na živahne gospodarske zveze teh krajev z Novim mestom in Karlovcem, je želja potnikov, da se vsaj en par vlakov na postaji Trebnje veže na vlake, ki prihajajo iz Karlovca oziroma odhajajo v to smer. Tudi tej želji se bo pri popoldanskem vlaku ugodilo v bodočem voznem redu.

Odhod vlaka št. 9217, ki odhaja po sedanjem ob 16:20 uri iz Ljubljane, bi se lahko preložil na 16:40, a zato skrajšal postanek v Novem mestu od 15 na 10 minut, ker bi se tudi v tej legi lahko dosegla zveza v Karlovcu proti Splitu. Lega vlaka št. 9211, ki odhaja sedaj iz Novega mesta 3:35 min. bi se lahko brez škode za priključke v Karlovcu, preložila na poznejšo dobo, ker je prvi priključek komaj ob 9:03 in drugi ob 10:10 v smeri proti Ogulinu, dočim je za Zagreb ugodna zveza na mešani vlak št. 347 z odhodom ob 7:53 uri iz Karlovca proti Zagrebu. Železniška uprava izjavlja, da bo skušala preložiti odhod tega vlaka na 4:00 zjutraj.

(Konec prihodnjic.)

Trgovci in industrijci!
Naročajte in podpirajte
»TRGOVSKI LIST«!



Vpisale so se nastopne firme:

Sedež: Ljubljana, Dunajska c. št. 31.
Dan vpisa: 22. novembra 1930.
Besedilo: E. Bežek.
Obratni predmet: Izdelovanje in prodaja specialitetnih testenin.
Imetnik: Bežek Etbin, trgovec v Ljubljani, Groharjeva ulica št. 7.

Sedež: Rakek.
Dan vpisa: 22. novembra 1930.
Besedilo: »Ilirija«, industrija in trgovina z alkoholnimi pijačami in naravnimi soki, družba z o. z.
Obratni predmet: Žganjekuha, izdelovanje likerjev, ruma in drugih alkohol-sokov vsake vrste in trgovina z vsemi njih pijač, rastlinskih destilacij, naravnih označenimi predmeti na veliko.
Poslovodja: Domicelj Aleksander, trgovec, Rakek št. 56, Cascio Vito, trgovec, Rakek št. 291.

Sedež glavnega zavoda: Novi Sad; podružnica: Ljubljana.
Dan vpisa: 31. oktobra 1931.
Besedilo: Engel Adolfa sin, podružnica v Ljubljani.
Obratni predmet: prodaja lastnih in drugih koles, šivalnih strojev, gramofonov, avtomobilov, sportnih in električnih izdelkov, godbenih instrumentov in popravila teh predmetov v lastni delavnici.

Imetnik: Engel Lajoš, trgovec, Novi Sad, Radnička ul. 8. Prokurist za podružnico v Ljubljani: Hrubiany Dezider, Ljubljana, Rožna dolina, Cesta IX št. 43.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih firmah:

Sedež: Murska Sobota.
Dan vpisa: 13. novembra 1930.
Besedilo: Trgovska družba »Mura«, družba z o. z. v Murski Soboti.
Družba se je razdružila in prešla v likvidacijo.
Besedilo likvidacijske firme: Trgovska družba »Mura«, družba z o. z. v Murski Soboti v likvidaciji.
Likvidator: Čeh Franc, trgovec in posestnik v Murski Soboti.

Sedež: Maribor.
Dan vpisa: 13. novembra 1930.
Besedilo: Tovarna hranil »Mirim«, Karol Zalokar.
Ime lastnice Eme Zalokar se izpremeni v Ema Desnica zaradi omočitve.

Sedež: Mengeš.
Dan vpisa: 17. novembra 1930.
Besedilo: Keramični in gradbeni material, L. Battelino & Co., družba z o. z. v Mengšu.

Ustanovila se je podružnica tvrdke v Ljubljani.

Sedež: Ljubljana.
Dan vpisa: 17. novembra 1930.
Besedilo: Splošna maloželezniška družba, d. d.
Vpiše se prokurist ing. Ženko Janko, obratovodja tvrdke.

Sedež: Ljubljana.
Dan vpisa: 22. novembra 1930.
Besedilo: Jelačin & Komp., tovarna zamaškov.

Obratni predmet: izdelovanje probkovih zamaškov. Obratni predmet je odslej tudi izdelovanje in prodaja kovinastih kopic za steklenice ter plutovega in cementnega gradbenega materiala.

Sedež: Ljubljana.
Dan vpisa: 22. novembra 1930.
Besedilo: Ljudevit Marx, tovarna lakov, delniška družba v Ljubljani.

Vsled sklepa obecnega zbora z dne 13. septembra 1929, se je sklenilo povišanje glavnice od Din 4.000.000— na Din 8.000.000— z izdajanjem novih 80.000 delnic po 50— Din nominalne, ki se glase na ime. Ta sklep je bil odobren od kr. banske uprave s sklepom VIII. No. 1459/2 z dne 15. aprila 1930.

Sedež: Ljubljana.
Dan vpisa: 22. novembra 1930.
Besedilo: »Vijak«, družba z o. z.
Vsled sklepa obecnega zbora z dne 14. novembra 1930, se je tvrdka razdružila in prešla v likvidacijo.

Sedež: Vojnik.
Dan izbrisa: 5. novembra 1930.
Besedilo: B. Pušnik »Maja«.
Obratni predmet: Domača industrija in prodaja pletenin, perila in žepnih robcev.
Izbrisala se je zaradi opusta kupčije.

Sedež: Maribor.
Dan izbrisa: 13. novembra 1930.
Besedilo: Maks Durjava & Co.
Obratni predmet: Tvorica perila in konfekcije, manufakturna trgovina na debelo.
Izbrisala se je zaradi opusta.

Sedež podružnice: Ljubljana.
Dan izbrisa: 22. novembra 1930.
Besedilo: »Sana«, tvornica čokolade, družba z o. z., podružnica v Ljubljani.
Izbrisala se je vsled opustitve.

RAZGLAS O KURZIH LISTIN, IZDANIH NA ZLATO ALI INOZEMSKO VALUTO, ZA MESEC DECEMBER 1930.

Da bi se pravilno pobirale takse po zakonu o taksah in pravilno določala pristojnost za sojenje, je gospod minister za finance glede na dejstva, da se menjava vrednost listin, izdanih na zlato ali inozemsko valuto, proti dinarju, določil z odločbo br. II. 152.160 z dne 25. novembra 1930 nastopne kurze, po katerih se morajo preračunavati na vrednost dinarja vse listine, ki se glase na zlato ali inozemsko valuto, ter se morajo po tem znesku pobirati takse po zakonu o taksah in sicer:

1 napoleon	Din	218-60
1 turška zlata lira	„	249—
1 angleški funt	„	274-50
1 dolar	„	56-45
1 kanadski dolar	„	56-15
1 nemška zlata marka	„	13-47
1 zlat zlot	„	6-33
1 avstrijski šiling	„	7-96
1 belg	„	7-88
1 pengö	„	9-90
1 brazilski milreis	„	5-20
1 egiptovski funt	„	281-50
1 urugvajski pezos	„	44—
1 argentinski pezos	„	19-30
1 turška papirnata lira	„	26-75
100 turških piastrov	„	26-75
100 zlatih franc. frankov	„	1096—
100 francoskih frankov	„	222—
100 švicarskih frankov	„	1096—
100 italijanskih lir	„	295-90
100 nizozem. goldinarjev	„	2276—
100 romunskih lejev	„	33-53
100 bolgarskih levov	„	40-85
100 danskih kron	„	1509-50
100 švedskih kron	„	1515—
100 norveških kron	„	1509-50
100 pezet	„	639—
100 drahem	„	73—
100 češkoslovaških kron	„	167-60
100 finskih mark	„	141-90
100 letonskih lat	„	1085—

Ti kurzi veljajo za čas od dne 1. do dne 31. decembra 1930 ter se morajo uporabljati tudi v nastopnih primerih:

1. ko se sprejema kovano zlato — napoleonori in zlate turške lire — pri državnih blagajnah ob plačevanju davkov in drugih državnih dohodkov;

2. ko se pobirajo luške takse, o čemer izda oddelek za davke potrebna navodila;

3. kot obračunovalni tečaji za angažiranje in potrošnje po proračunu za leto 1930/1931 pri vseh državnih izplačilih v tujih valutah; in

4. ko se sprejemajo za kavcijo obveznice naših povojnih državnih zunanjih posojil v zlato, 7% no in 8% no Blaire & Comp. in 7% no Državne hipotekarne banke, emitiranih v New Yorku, za preračunavanje dolarjev v dinarje.

Iz oddelka za državno računovodstvo in proračun min. za finance v Beogradu,

25. novembra 1930, br. II—152.160.



Veletrgovina
A. Sarabon
Ljubljana
priporoča
špecerijsko blago

raznovrstno žganje, moko in deželne pridelke - Raznovrstno rudninsko vodo

Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave z elektr. obratom
Ceniki na razpolago!

Račune, memorandum, cenike, naročilnice v blokch s poljubnim številom listov, kuverte, etikete in vse druge komercialne tiskovine dobavljajo hitro po zmernih cenah

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, Gregorčičeva ulica 23
TELEFON 2552 — Za večja naročila zahtevajte proračun!

KLIŠEJE

IZDELUJE SOLIDNO

VSEH VRST PO FOTOGRAFIJAH
ALF. RISBAH-V. ENI-ALI-VEČ. BARVAH
— KONKURENČNE CENE —

KLIŠARNA ST. DEU LJUBLJANA
DALMATINOVA ULICA ŠT. 13

VINOCET
tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana

nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis iz pristnega vina.
Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna:
Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadstr.

Zahtevajte ponudbo!